

Datum: 23.02.2017
Medij: RTS1
Emisija: Dnevnik 2/RTS1
Autori: Redakcija
Teme: Etnografski muzej Srbije

	Početak	Trajanje
Emisija	23.02.2017 19:30:00	45:00
Prilog	23.02.2017 19:52:00	2:30

Naslov: Imena predaka

2043

Spiker

Beli orao i bela orlica su sve započeli. Znamo to jer je kurlebalo priča o kurđunu, a ovaj preneo askurđelu. I tako s kolena na kolena sve preko navrbabe, prababe, dede. Da kurajberka se nije mnogo bavila time ali kurajber bio ozbiljan kada je o tome govorio. Ako ne znate o čemu govorim, evo priče.

Reporter

Šta je to kurajber?

Građani

Pa dobro, bio pogrdan izraz koji se upotrebljavao kada sam ja bio mlađi.

Reporter

A znate li šta je askurđel?

Građani

Ne. Ne znam. Askurđel? Beli orao, bela pčela, ne bih znao zaista.

Reporter

Ako ste pomislili da su beli orao i bela pčela samo vrste ptica odnosno insekata varate se. To su srodničke veze.

dr Marta Bjelečić, Instiut za srpski jezik SANU

Beli orao to je naziv kojim se označava, dakle najdalji predak onaj prvi predak. Orao je simbol nebeske sile, vatre.

Reporter

Mlađi od belog orla su kurajber 14. i askurđel 7. koleno, do koga samo retki uspevaju da nabroje svoje pretke.

dr Miloš Matić, savetnik U Enografskom muzeju

Brojanje kolena srodstva se najviše vodi računa zbog ženidbenih i udadbenih odnosa. I tu se po pravilu uzima do sedmog kolena preko toga se smatra da su ljudi razrođeni.

Reporter

Retko ko ume da objasni značenje pojedinih pojmova kojima se nazivaju srodničke veze, od svih reči u trag su uspeli da uđu samo askurđelu.

dr Marta Bjelečić, Instiut za srpski jezik SANU

U litarskom jeziku postoji jedan glagol, kurti koji znači paliti. Postoje takođe tumačenja da su prakureja, znači ta imenica praroditelj i glagol, paliti ložiti vatru, da su srodni.

Reporter

Ali muka nastaje i na srpskom. Kada hoćemo da objasnimo ko nam je šta u tazbini. A šurnjaja?

Građani

Šurnjaja, to je šurakova žena.

Reporter

Tačno. Šurnjaja jeste šurakova žena, ali i supruga brata vaše supruge. Jetrva je supruga brata vašeg muža. A zaova sestra vašeg muža. Moje rodbinske veze prilično su siromašne. Kada je reč o krvnom srodstvu trenutno sam čerka i sesta. A da bi obogatila svoje rodbinske veze naročito one tazbinske i dobila svekrvu, zaovu i jetrvu moraću još malo da sačekam.

Datum: 01.03.2017

Medij: Story Lepa&Srećna

Rubrika: Portreti

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: ZABORAVLJENI PREPLETAJI

Napomena:

Površina: 40

Tiraž: 0

Strana: 69

ZABORAVLJENI PREPLETAJI

Etnografski muzej u Beogradu organizuje izložbu pod nazivom *Starinska tkanja i zaboravljeni prepletaji*. Do 21. maja posetioci će moći da pogledaju postavku i saznaju kako su žene i kojim, danas zaboravljenim, tehnikama nekada tkale i plele odeću i predmete za pokućstvo.

